

Dwars door Delft

Mark van Huystee & Jan van der Mast

Gewapend met pen, stift en papier trekken Jan van der Mast (schrijver) en Mark van Huystee (tekenaar) onverschrokken dwars door Delft om verslag te doen van de (vier) Culturele Weekenden. Hierbij een impressie van het eerste weekend: Dagelijkse Rituelen in Delft.

ZATERDAG 30 MEI

Markt, 10.32: Ik zit op de fiets en moet bukken voor een beachvoetbal, die uit koers en is en gevaarlijk drogist De Salamander binnen vliegt. Rechts zie ik twee Chinese toeristen, die giechelend in de gele reuzenklomp plaatsnemen en zich laten fotograferen voor het thuisfront. Een vertrouwd dagelijks Delfts ritueel. Het Festival is begonnen.

Stadscafé de Waag, 10.34: De Kaffee Cantate van Bach is in volle gang. De aan koffie verslaafde Lieschen staat in de deuropening en zingt: 'Kaffee, kaffee muss ich haben!' Haar vader probeert zijn dochter van de verslaving af te helpen door haar een echtgenoot te beloven. De Cantate uit 1735 valt wonderwel op zijn plek in De Waag. Toehoorders bestellen tussendoor koffie en de blonde serveerster bedient elegant & geroutineerd het cappuccinoapparaat. De cappuccinogeluiden, het gerinkel van schoteltjes en lepeltjes zorgen voor een natuurlijke bedding van de muziek. Bach mag blij zijn met deze vertolking van het Ensemble Camereta Delft. Een jongetje van een jaar of negen kijkt demonstratief de andere kant uit en applaudisseert niet mee. Had hij liever een Cola Cantate?

Vesteplein, 11.30: Ricky Koole staat met haar band op het podium & zingt I'm so exited. My knees are shaking. Ze doet een soundcheck. Een briesje steekt op. Songteksten waaien van de standaard. 'Oei, alles waait weg.' 'Like a hurricane', grapt de gitarist met een knipoog naar de klassieker van Neil Young. Een stoet van zes kaalgeschoren Hare Krishnavolgers drementelt zingend voorbij: 'Hare Hare.' Even verkeer ik in de waan, dat ze bij het Festival horen. Ze stappen DOK binnen, maar maken snel rechtsomkeert. Stand up comedian Pieter Jouke betreedt het podium. Hij kondigt aan & af, daarbij een t-shirt dragend met de spreuk 'Oost, West, Thuis etc.' Wethouder Lian Merckx opent officieel het festival en overhandigt een prijs aan een Bredanaar, die in onze stad werkt en zijn ultieme Delft-gevoel heeft verwoord: 'Dat is fietsen door de Oostpoort.' 'Voor mij is dat onbeperkt wokken bij de Chinees op de Brabantse Turfmarkt', brult Piet van der Pas naast me met zware Delftse tongval: 'Onbeperkt wok-kuh.' Pieter Jouke kondigt aan: 'Vergeet Vermeer, vergeet Hugo de Groot! Hier is een nieuwe Delftse held: Ricky Koole! Ze zingt 'oude' liedjes uit het zuiden van de VS en vertelt, dat ze eigenlijk hoopte dat haar roots zouden liggen bij een soulnegerin. Dan stelt ze ons Delftenaren gerust: 'Ik ben van hier. Ik hou van Delft en het westland.'

Bastiaansplein, 12.17: Rinkelend met een theewagen komt een fraai geklede theetante voorbij, die mij sommeert te onthaasten en een kopje thee te nuttigen. Ze mimet alsof ze echte thee schenkt en ik mime het ritueel lustig mee.

Stationsplein, 15.42: Bij de blauwe panden staat een automaat, waar je voor 2 Euro een bal met 'Dagelijkse rituelen' kunt trekken. Een dame van een jaar of vijftig probeert haar geluk. Tot haar vreugde rollen er twee ballen uit: een verhaaltje voor het slapen gaan & een serenade. Ze meldt zich bij het feestelijk aangeklede caravannetje, waar ze haar eigen nachtkleding mag kiezen. In een blauwe nachtjapon stapt ze de caravan binnen, waar ze in het bed mag liggen. Een jongen vertelt aan de rand van haar bed in rijmvorm 'De ballade van de dood.' Luguber? Nee, zegt ze, juist heel bijzonder, want ze is net op Jaffa geweest. In de deuropening krijgt ze de beloofde serenade van een hoornspeler. Er gebeurt nog veel meer op deze plek. Je kunt er de kunst van het verticaal tuinieren leren. Met een rooster op 15 cm van je gevel kan je een verticale geveltuin maken. Dat spaart ruimte. Als voorbeeld hangt er een gazon in de vorm van een hart aan de blauwe gevel. Dan word ik gewezen op de automaat met flessenpost. 'Delft ligt niet aan zee, maar zo kunt u toch flessenpost ontvangen.' Creative Collective houdt rekening met de misdeelde medemens. Ik trek een fles en besluit de flessenpost pas later te openen. Lang leve de nieuwsgierigheid!

Jaffa, 16.30: Op begraafplaats Jaffa leidt Frits Doeleman in het kader van het project Ik mis je zo! een groep van 15 mensen rond. Hij staat uitgebreid stil bij de kinderbegraafplaats, het oudste deel van Jaffa met graven van o.a. de familie Van Marken en legt de fijne kneepjes van zijn vak uit: tegenwoordig kan je niet meer voor 'eeuwigdurend' worden begraven. Dat heet nu 'voor onbepaalde tijd.' Frits ontkracht nog een paar mythes. Wie denkt in Delftse grond te worden begraven heeft het mis. Jaffa is opgehoogd met Amerikaans ballastzand, dat schepen vroeger gebruikten om niet geheel leeg de overtocht terug te hoeven maken. Overigens is de natuur Jaffa niet gewillig: vlinders laten zich niet lokken door de vlinderplanten en de konijnen zijn aan de winnende hand, aldus Frits. Onderweg verrassen leden van de Vertelploeg met verhalen over 'de dood & het gemis.' Zo vertelt Yvette de hartroerende geschiedenis van haar grote vriendin Sara: een labrador. Weken na het verscheiden van Sara vond ze de hondenborstel met plukken haar en schoot weer helemaal vol. Wanneer ik naar de poort loop, huppelen er twee konijnen tussen de grafstenen.

ZONDAG 31 MEI

Vesteplein, 13.45: Een klassieke Greyhound-bus staat voor de De Veste geparkeerd. 36 mensen melden zich om de door Nyama georganiseerde wereldreis te maken. De busrit voert langs Afghaanse, Turkse, Somalische en Chinese verenigingen in Delft. De eerste halte is bij het buurthuis in de Olofsbuurt, waar de Afghaanse vereniging is gehuisvest. In het lokaal staan vrouwen trots & bescheiden achter tafels waar hun handwerk is tentoongesteld. De mannen leggen uit hoe het bijzondere speelbord werkt: het spel lijkt een mix van dammen, snookeren en vlooienspel. Aan de wanden hangen foto's van het huidige Afghanistan. Boven de deur prijkt een kleurrijke vlieger, zoals we die kennen uit De vliegeraar. De 471 Afghanen die in Delft wonen verheugen zich op de vliegerwedstrijd, die op 27 juni in Scheveningen wordt gehouden. De bus gaat verder: naar de Turkse moskee. In het gangpad brengt gids Christiaan Mooiweer, speciaal gestoken in een wereldhemd, ons in de stemming door gedichten van Hikmet voor te dragen.

DOK, 16.10: Terwijl voor de deuren van DOK djembé wordt gespeeld, gaat boven in de DOK-broeikas het ZAPP! String Quartet flink te keer. De vier jongens brengen inderdaad 'met aanstekelijke energie', zoals de festival-flyer belooft, een swingend concert. Wanneer het publiek voldaan de monumentale trap afloopt, gebeurt er iets magisch. Twintig mensen dalen vertraagd af, keren zich om en beklimmen weer de treden, draaien zich om en dalen weer vertraagd af. 'Gewone mensen' op de trap staan in verwarring stil. Wat gebeurt er? Het twintigtal gaat verspreid op de trap zitten, haalt tegelijk een krant tevoorschijn en begint te lezen. Een man, die elke keer iets wil voorlezen, wordt door de anderen tot stilte gemaand. Even later schiet een vrouw spontaan in de lach bij het lezen van een berichtje. De anderen snellen op haar toe, lezen hetzelfde bericht en schieten ook in de lach. Een massale hilarische lachpartij op de DOK-trap volgt. De act van de Delftse acteurs, die een cursus bij Orkater hebben gevolgd hoe je in de openbare ruimte dagelijkse rituelen kunt creëren, vormt een mooi slotakkoord van het festival.

Markt, 16.20 uur: Op weg naar huis zie ik een blonde vrouw de reuzenklomp bij de souvenirwinkel fotograferen. De vrouw spreekt de klomp, die leeg lijkt, toe. 'Kom nou, Anika. Zo kan ik geen foto maken. Kom nou tevoorschijn.' Eindelijk duikt er een meisje van een jaar of zes uit de holte van de klomp op. Ze poseert met haar aantrekkelijkste lach. De moeder drukt af en wil doorlopen. Het meisje blijft in de klomp staan: 'Nog een foto, mama. Nog eentje!'